

■ Pääministeri Silvio Berlusconi esiintyi tammikuussa ensimmäistä kertaa julkisudessa kuukauteen. Hän tunnusti myöhemmin, että hänelle oli tehty tänä aikana kasvojen kohotusleikkaus.

TEKSTI TEPPO TIILIKAINEN

Berlusconi

Lahjontaa, valheita ja veropetoksia

Oikeudenkäynti Italian pääministeriä Silvio Berlusconiä vastaan alkaa huhtikuussa Milanossa uusien tuomareiden johdolla.

■ Pääministeri **Silvio Berlusconi**, 67, juhli tammikuun lopulla näyttävästi kymmenen vuotta kestänyttä poliittista uraansa Rooman kongressipalatsissa. Hän keskitti toista tuntia kestäneessä juhlapuheessaan täyslaidallisen milanolaisia tuomareita ja koko Italian oikeuslaitosta vastaan. Hänen mukaansa vasemmistolaiset tuomarit yrittävät tuhota hänet poliittisissa oikeudenkäynneissä, joiden syytteet perustuvat mielikuvitukseen.

Berlusconiin populistinen sanoma upposi taas kerran hyvin, sillä hän puhui uskollisille kannattajilleen. Mutta myös poliittisten vastustajien on pakko myöntää, että Berlusconi on mullistanut Italian politiikan kymmenessä vuodessa. Kristillisdemokraattien ja kommunistien 50-vuotinen, korruption sävyttämä valtakausi päättyi 1994, kun Berlusconi johdatti *Forza Italia* (Eteenpäin Italia) -puolueensa vaalivoittoon.

Berlusconiin kelpasi juhlia muutenkin, sillä hänen omaisuutensa arvo kohosi viime vuonna jo yli kymmeneen miljardiin euroon. Berlusconi on Italian varakkain liikemies ja maailman rikkain poliitikko. Hän omistaa maan suurimman mediakonsernin, mainostoimiston, pankin, sijoitus- ja vakuutusyhtiöitä, linoja ja kartanoita sekä maailman tunnetuimpiin kuuluvan jalkapalloseuran AC Milanin.

Tuomioistuimien kumosi syytesuojan

Berlusconi esiintyi kongressipalatsissa voittajan elkein, mutta edes tuore kasvojen kohotusleikkaus ei pystynyt peittämään merkkejä siitä, että hänen satumainen onnensa on kääntymässä. Hän on joutunut huomaamaan viime aikoina toistuvasti, että Italia on edelleen oikeusvaltio, jonka lait koskevat myös pääministeriä. ▶

■ **Berlusconiin lakimies ja läheinen ystävä Cesare Previti tuomittiin marraskuussa viideksi vuodeksi vankeuteen lahjonnasta.**

■ **Berlusconi (oik.) ja EU:n komission puheenjohtaja Romano Prodi ovat eri mieltä lähes kaikista asioista.**

Berlusconiilla on apunaan joukko häikäilemättömiä huippujuristeja, jotka pyrkivät hidastamaan oikeusprosessia.

on selviytynyt toistaiseksi voittajana, sillä syytteet ovat ehtineet vanhentua tai tuomiot ovat kaatuneet valitusvaiheessa.

Huhtikuun 16. päivänä alkavassa oikeudenkäynnissä Berlusconiä syytetään lahjonnasta valtion elintarvikekonsernin SME:n yksityistämisen yhteydessä 1985. Syyttäjän mukaan Berlusconi voiteli tuomareita estääkseen yhtiön myymisen kilpailijalleen **Carlo De Benedettille**.

Italian valtionyhtiöitä hallinnoinut IRI-yhtymä oli jo päättänyt myydä SME:n Benedettille, kun tuolloinen pääministeri **Bettino Craxi** otti asian pöydälle. Hän piti kauppahintaa liian alhaisena ja pyysi tarjouksia myös muilta, mm. läheiseltä ystävältään Silvio Berlusconiilta. Benedetti veti jutun oikeuteen ja hävisi.

Syyttäjän mukaan Berlusconi lahjoi tuomarit puolelleen. Hän kiistää syytökset ja väittää tehneensä tarjouksen SME:stä yksinomaan Craxin pyynnöstä.

Oikeudenkäynnin poliittista jännitettä lisää se, että yksityistämisestä vastanneen IRI-yhtymän hallituksen puheenjohtajana toimi tuolloin EU:n komission nykyinen puheenjohtaja **Romano Prodi**, yksi Berlusconiin pahimmista poliittisista vastustajista. Berlusconiin mukaan Prodi oli neuvotellut SME:n kaupan aivan liian halvalla ja aiheutti siten haittaa valtiolle.

Berlusconiin lakimies tuomittiin

Oikeudenkäynti keskeytettiin kesällä Berlusconiin saaman syytesuojan perusteella.

Syyttäjä sai kuitenkin satimeen hänen lakimiehensä ja ensimmäisen hallituksensa puolustusministerin **Cesare Previtin**, joka tuomittiin marraskuussa viideksi vuodeksi vankeuteen.

Previti sai jo huhtikuussa erillisessä korruptio-oikeudenkäynnissä 11 vuoden tuomion. Hän on kiistänyt kaikki syytteet ja väittää olevansa pääministeriä vastaan suunnatun poliittisen kampanjan uhri.

Syyttäjän näyttö oli kuitenkin yksiselitteinen. Hän osoitti, että Previti oli lahjonut tuomari **Renato Squillant**en turvataksaan tämän myönteisen suhtautumisen Berlusconiin Fininvest-yhtiöön.

Fininvestin tililtä sveitsiläisestä pankista oli siirretty lähes 435 000 dollaria Previtin tilille, josta ne siirrettiin edelleen Squillantien omistaman Rowena Finance -yhtiön tilille. Squillante tuomittiin kahdeksaksi vuodeksi vankilaan. Myös hän on valittanut tuomiossaan.

Berlusconi saattaa selviytyä tästäkin oikeudenkäynnistä kuin koira veräjältä. Italialainen oikeusprosessi on hidas, ja pahimmassa tapauksessa rikos ehtii taas kerran

vanhentua. Esimerkiksi Previtin oikeudenkäynti kesti kaikkine käänteineen lähes neljä vuotta.

Berlusconiilla on apunaan joukko häikäilemättömiä huippujuristeja, jotka pyrkivät hidastamaan oikeusprosessia kaikin mahdollisin tavoin. Sitä paitsi oikeudenkäyntiin on määrätty kokonaan uudet tuomarit ja vie aikaa ennen kuin he ovat ehtineet tutustua laajaan tutkintamateriaaliin. Berlusconiin harmiksi uusi päätuomari **Franco Castellano** antoi kuitenkin ymmärtää, että suurin osa tähän asti käytetystä todistusmateriaalista pätee edelleen.

Hallitusyhteistyö vaarassa

Lähestyvä oikeudenkäynti on heikentänyt Berlusconiä poliittisesti. Oikeistohallituksen työ on jumissa. Pitkään valmisteltu eläkeuudistus uhkaa viivästyä, kun pääministerin aika tuhrautuu oikeustaisteluun. Sitä paitsi hän joutuu käyttämään jo nyt suuren osan tarmostaan elintarvikejätti Parmalatin kirjanpitoskandaalin jälkipyykkiin.

Berlusconiin ensimmäinen hallitus kaatui seitsemän kuukauden jälkeen sisäisiin riitoihin, mutta tällä kertaa hän on sinnitellyt vallassa jo kaksi ja puoli vuotta.

Forza Italian hallituskumppaneina ovat populistinen Pohjoisen liitto, fasistien perillispuolue Kansallinen liitto sekä kristillisdemokraatit.

Berlusconiin toinen pääministerikausi on ollut vielä hämmäntävämpi näytelmä kuin ensimmäinen, ja se on vahingoittanut Italian mainetta ulkomailla. Myös hänen kaoottinen puolivuotiskautensa EU:n puheenjohtajana muistetaan vielä pitkään.

Muissa EU-maissa ihmetellään, kuinka Italian poliittisena johtajana voi toimia ökyrikas liikemies, joka pitää maan oikeuslaitosta avoimesti pilkkanaan.

Viime aikoina myös Berlusconiin kansansuosio on alkanut horjua. Tuoreen mielipidemittauksen mukaan häntä tukee enää 40 prosenttia niistä, jotka äänestivät häntä viime vaaleissa. Toisen kyselyn mukaan 66 prosenttia italialaisista on tyytymättömiä hallituksen talouspolitiikkaan.

Berlusconi on jatkuvasti napit vastakkain presidentti **Carlo Azeglio Ciampin** kanssa, ja maan vasemmisto-oppositio arvostelee häntä heikosta johtajuudesta.

Myös hallituskumppanit ovat alkanet hermostua pääministerin oikkuihin ja riiteltyyn oikeuslaitoksen kanssa. Pohjoisen liiton puheenjohtajan **Umberto Bossin** kerrotaan uhkailevan erolla lähentulkoon päivittäin. Italiassa puhutaan hallituskriisistä ja mahdollisista ennenaikaisista vaaleista, joiden avulla Berlusconi hakisi kansasta poliittisen uransa pelastajaa. □

Kumottuja tuomioita

■ Pääministeri **Silvio Berlusconi** on syytetty useista talousrikoksista. Seuraavassa niistä tärkeimpiä:

■ 2 vuoden ja 4 kuukauden vankeustuomio laittomasta puoluerahoituksesta All Iberian -yhtiön kautta vuosina 1991–95. Tuomio kumottiin vuonna 2000, koska rikoksen katsottiin vanhentuneen.

■ 2 vuoden ja 9 kuukauden vankeustuomio verotarkastajien lahjomisesta vuosina 1989–93. Osa syytöksistä kumottiin ylemmässä oikeusasteessa ja osan katsottiin vanhentuneen.

■ Syyte yli miljardin dollarin lahjuksista vuosina 1989–96. Syytteestä luovuttiin viime helmikuussa, koska rikoksen katsottiin vanhentuneen.

■ Vuoden ja neljän kuukauden tuomio kirjanpidon väärentämisestä 1977 elokuvayhtiö Medusan kaupan yhteydessä. Tuomio kumottiin vuonna 2000.

■ Syyte kirjanpidon väärentämisestä AC Milanin ostaessa 1992 jalkapalloilija Gianluigi Lentinin. Berlusconi todettiin syyttömäksi marraskuussa 2002.

■ Tuomareiden lahjominen SME-elintarvikeketjun yksityistämisen yhteydessä. Syytteistä luovuttiin 2003 parlamentin annettua Berlusconiin syytesuojan. Syytesuoja purettiin tammikuussa, ja oikeudenkäynti alkaa uudelleen 16.4.2004. □

Silvio Berlusconi

■ Syntyi 29.9. 1936 Milanossa keskiluokkaiseen perheeseen.

■ Valmistui juristiksi Milanon yliopistosta 1961.

■ Perusti 1975 Fininvest-yhtiön, johon kuuluu kolme tv-asemaa ja Italian suurin kustantamo Mondadori.

■ Osti jalkapalloseura AC Milanin 1986.

■ Perusti Forza Italian 1994.

■ Pääministeri 1994

■ Pääministeri 2001–